УДК 371.134:004.9

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ

О. Поповкіна, група ЕН-23мб-1
Науковий керівник: ***Л. Задорожня,*** асистент
Центральноукраїнський національний технічний університет

У сучасному світі цифрові технології стають не лише потужним інструментом для ефективного управління, але й необхідним елементом для забезпечення стабільності і безпеки в різних сферах глобальної економіки. Умови війни несуть серйозні виклики для стабільності фінансової системи та в цілому на міжнародні фінансові відносини. В умовах таких обставин, розвиток фінансового сектору, цифрових технологій набувають критичного значення для забезпечення ефективного функціонування економіки та гарантування фінансової стабільності. Цифрові технології відкривають широкий спектр можливостей для поліпшення управління ризиками, зміцнення кібербезпеки, забезпечення доступності фінансових послуг та підтримки економічної діяльності під час воєнного стану.

Війна в Україні суттєво вплинула на фінансовий сектор. 2022 рік став переломним моментом для українського фінансового ринку. Широкої популярності набуває цифровізація фінансових послуг, оскільки росте популярність цифрової трансформації фінансових послуг через її потужні переваги і перспективи, ефективність її в багатьох аспектах, доступність та зручність для користувачів. Одним із прикладів можна привести мобільні банкінгові додатки. Вони дозволяють здійснювати різноманітні фінансові операції, такі як переказ коштів, оплата рахунків, покупка товарів та навіть відкриття ФОП рахунків, які постійно удосконалюються. Інший приклад – це використання чат-ботів для надання клієнтам інформацію про послуги, обробки запитів на підтримку клієнтів та вирішення проблем. Ці послуги набувають важливості в існуючій ситуації, оскільки доступ до фізичних фінансових установ може бути обмежений і не завжди безпечним. Такі послуги гарантують неперервність фінансових послуг, що є критичним у період воєнних конфліктів.

Нестабільність регуляторної політики також несе низку наслідків для фінансового сектору. Наприклад зміна правил роботи банків і небанківських фінансових установ, що займаються кредитуванням, під час війни. Зміни в регуляторному середовищі передбачають відстрочку сплати боргів і звільнення позичальників від деяких платежів у період дії воєнного стану та на певний строк після його припинення. Такий крок спрямований на зменшення фінансового тиску на населення в умовах військових дій [1]. Нестабільність в цих ринкових умовах призвела до стрибків цін. Воєнні дії також призвели до стрибків курсів валют та нестабільності на валютних ринках. Курс долару США підвищився на 32,8%, євро на 26,8%, злоті на 33,6%.

Адаптація до обмеженого доступу до ресурсів містить в себе резервування фінансових ресурсів. Фінансові установи та підприємства формують спеціальні резерви, які можуть використовуватися для покриття наслідків непередбачуваних подій. Ці резерви можуть бути створені у формі грошових коштів, цінних паперів, а також інших ліквідних активів.

П'ять українських фінтех-стартапів, які були обрані для участі у глобальній програмі Start Path Ukraine, приєдналися до ініціативи Mastercard Start Path Ukraine. Вони представили свої інструменти для розвитку фінтех-сектору та розширення позитивного впливу на економіку країни, а саме [3]:

- автоматизація процесу залучення клієнтів (Electronic KYC);
- автоматизація процесів фінансового моніторингу (AML Point);
- комплексне рішення для запуску споживчого кредитування (Neofin);

- створення універсальної платформи для автоматизації бізнес-процесів малого та середнього бізнесу (RemOnline);
- інноваційне платіжне рішення для підприємців (Zhabka).

Програму Start Path Ukraine реалізують за ініціативою Mastercard за підтримки Міністерства цифрової трансформації України та Національного банку України для розвитку цифрової економіки, фінансової інклюзії та інноваційного клієнтського досвіду[4].

Однією з ключових цілей цифрової трансформації економіки України на 2024 рік є збільшення частки ІТ-сектору у ВВП до 10 %. Це сприяє залученню інвесторів на відкритий ринок та сприяє покращенню ситуації на ринку праці.

У січні 2024 р. між Україною та Великою Британією в межах проєкту Good Governance Fund «Ревіталізація бізнес-клімату в Україні» *(що його фінансує UK International Development від уряду Великої Британії)* запущено нову платформу для розвитку технологічної екосистеми «UK-Ukraine TechBridge», яка об'єднає потенціал української ІТ-індустрії та досвід британського технологічного сектора для запуску і реалізації масштабних спільних інноваційних проєктів, освітніх програм в ІТ та розвитку торгівлі [5].

Хмарні технології відіграють значну роль у цифровізації державних установ та захисті даних. Також Міністерство цифрової трансформації планує запуск і роботу освітнього застосунку «Мрія» та впровадження «еАкцизу», що дозволить створити прозорий ринок тютюну та алкоголю.

Можна зробити висновок, що у сучасних умовах війни цифрові технології відіграють провідну роль у забезпеченні стабільності і безпеки в різних сферах нашого життя, зокрема у фінансовому секторі. Війна суттєво вплинула на фінансовий ринок, чим створила низку викликів, таких як зростання цифровізації фінансових послуг, нестабільність регуляторної політики, обмежений доступ до ресурсів. Загалом, фінансовий ринок пристосувався до умов війни, це проявляється в наступних показниках: готовність адаптуватись до сучасних викликів, використовувати нові технології для покращення становища фінансової системи та забезпечення неперервності надання фінансових послуг.

Список літератури

1. Нові правила роботи банків і небанківських фінансових установ, що займаються кредитуванням, під час війни URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/novi-pravila-roboti-bankiv-i-nebankivskih-finansovih-ustanov-scho-zaymayutsya-kredituvannyam-pid-chas-viyni (дата звернення 18.03.2024)
2. Два роки повномасштабної війни у цифрах: як подорожчало життя українців URL: https://www.slovoidilo.ua/2024/02/23/infografika/ekonomika/dva-roky-povnomasshtabnoyi-vijny-cyfrax-yak-podorozhchalo-zhyttya-ukrayincziv (дата звернення 18.03.2024)
3. Мінцифри: П'ять українських фінтех-стартапів отримають гранти в $10 000 у межах програми Start Path Ukraine. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/mintsyfry-piat-ukrainskykh-fintekh-startapiv-otrymaiut-hranty-v-10-000-u-mezhakh-prohramy-start-path-ukraine (дата звернення 19.03.2024)
4. Цифрова трансформація України. URL: https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-traven-2023 (дата звернення 19.03.2024)
5. Потужне технологічне партнерство: Україна і Велика Британія запустили UK-Ukraine TechBridge. URL: https://thedigital.gov.ua/news/potuzhne-tekhnologichne-partnerstvo-ukra… (дата звернення 19.03.2024)